יב: אין נערכין פרק שני ערכין

שניה עלה וכיבש יהויקים: וכן בשניה ושניה במוצאי שביעית מי משכחת לה מכדי בית שני כמה קם ארבע מאה ועשרים ארבע מאה תמניא יובלי ארבסרי תרי שבוע פשו להו שית הוה ליה בשיתא בשבוע הא מני רבי יהודה היא א)דאמר שנת חמשים עולה לכאן ולכאן אייתי תמניא מתמניא יובלי והני שית הוי ארביסר אישתכח דבמוצאי שביעית חרוב אי ר' יהודה בראשונה לא משכחת לה דתניא שבעה עשר יובלות מנו ישראל משנכנסו לארץ ועד שיצאו ואי אתה יכול לומר משעה שנכנסו מנו שאם אתה אומר כן נמצא בית חרב בתחילת יובל ואי אתה מוצא ו בארבע עשרה שנה אחר אשר הוכתה העיר אלא צא מהם שבע שכיבשו ושבע שחילקו ואתה מוצא בארבע עשרה שנה אחר אשר הוכתה העיר ואי רבי יהודה אייתי שבסרי משבסרי יובלי שדי אהני הוה ליה בתלתא בשבוע א) הנך שני דאגלינהו סנחריב עד דאתא ירמיה אהדרינהו לא קחשיב להו איבעית אימא לעולם רבנן וכי קתני וכן בשניה אשארא הכי נמי מסתברא דאי לא תימא הכי משמרתו של יהויריב בשניה מי הואי והתניא ב)ארבע משמרות עלו מן הגולה ידעיה וחרים פשחור ואימר עמדו נביאים שביניהם וחלקום לכ"ד משמרות בללום ונתנום בקלפי בא ידעיה ונטל חלקו וחלק חבירו שש

בא

הוה ליה בשיתא בשבוע. פי' דמנין ת"כ שנים כלה בשית בשבוע והחורבן היה בשנת כ"א דהכי מוכחא סוגיא דלא חרב הבית בשניה עד שנת כ"א ובית ראשון שעמד ת"י שנים חרב בשנת עשר עצמו הכי מוכח כל הסוגיא נמצא בית חרב בתחילת יובל כלומר בשנת יובל עצמה דהחורבן בשנת ת"י. רש"י:

הנך שנים דאגלינהו סנחריב. ול"ג תלת שנים כי טובא הוו שהרי מששה ו) לחזקיהו עד שמנה ח) עשר ליאשיהו שהחזירם ירמיהו הוא קרוב ט)למאה שנה ועוד הקשה רש"י על זה הלשון ושיבוש הוא:

פ) **אלא** צא מהם שבע שכיבשו וז' שחילקו. וישאר ל"ו ובאותה שנה חרבה העיר דהוי מוצאי שביעי' ואי רבי יהודה אייתי שבסרי מי"ז יובלות הרי נ"ג שנה הוה ליה בתלתא בשבוע והוא הדין דמצי למיפרך לר' יהודה אם כן היכי משכחת קרא דיחזקאל י)היה בי"ד לחורבן:

הנך שני דאגלינהו סנחריב עד דאתא ירמיהו ואהדרינהו לא קחשיב. והחזירם בי"ח ליאשיהו י) ומנה י"ד ליאשיהו דמלך ל"א וכ"ב דיהויקים ולדקיהו הרי ל"ו שנה ובשנת ל"ו חרבה וא"ת א"כ מאי קאמר בברייתא אם אתה אומר משנכנסו מנו נמצא בית חרב בתחילת יובל הא ליתא דכשגלו פסקו מלמנות יובלות וכשהחזירם התחילו למנות ולקדש ותו לא היה רק ל"ו שנה עד החורבן ואומר רבי דהאי ברייתא אתיא כרבנן דאמרי דשנת נ' אינו ממנין שמיטין ולדידהו כשגלו כ)[נהי] נמי דלא מנו יובלות שמיטין מונין ומקדשין והיו מונין יובלות לקדש בו שמיטין דהכי איתא שילהי מכילתין לא מנו יובלות אלא לקדש שמיטין וא"כ כשהחזירם ירמיהו לא התחילו למנות תחילת היובל אלא לאותו חשבון עצמו שהיו מונין ולכך קאמר שאם מנו משנכנסו בית חרב בשנת יובל אבל לר' יהודה דאמר ל) שנת נ' עצמו ממנין השמיטין וכשנים שגלו העשרת שבטים לא היו מונין שמיטין ולא יובלות כלל וא"כ כשהחזירם ירמיה ונהג יובל הוצרכו לחזור ולהתחיל מניינם:

משמרתו

והיינו דאמרי' שנה שניה כיבש יהויקים: **ארבע מאה ועשרים.** שלמין לבד שנה שחרב בו: **הוה ליה בשיתא בשבוע.** כלו ת"כ שנים ובשביעית עצמה חרב: **שנת חמשים עולה.** לשנת יובל והיא תחילת יובל הבא הלכך לר' יהודה לא הוי בכל יובל אלא מ"ט שנים: **אי כר' יהודה.** כ) מוקמת לה לההיא דר' יוסי בראשונה לא משכחת דחרב בית ראשון במוצאי שביעית: **י"ז יובלות.** נפקי מקראי דכתיב (מלכים א ו) ויהי בשמונים שנה וארבע מאות שנה וגו' דל ארבעים דמדבר אשתכח דנכנסו לארץ קודם בנין הבית ארבע מאות וארבעים ובית ראשון עמד ת"י הרי תת"נ הרי י"ז יובלות של חמשים: **ואי אתה יכול לומר משעה שנכנסו.** לארץ מנו שמיטין ויובלות דא"כ בית חרב בתחילת היובל כלומר בשנת היובל עצמה דהא ליכא למימר שלא חרב עד חמשים ואחת דא"כ לא מיתוקמא שמעתין דכי מדלית שבע שכיבשו ושבע שחילקו משכחת חורבן בשנת ל"ו של יובל והיינו שניה לשמיטה ואנן בעינן במוצאי שביעית הלכך אמפרש לן האי תחילת היובל שנת היובל עצמה ואי אתה מוצא שיהא יובל בי"ד שנה אחרי אשר הוכתה העיר כדכתיב ביחזקאל (סי' מ): **לא מהן שבע שכיבשו וכו'.** ולא מנו שמיטין ויובלות עד לאחר י"ד ג)[ואין] אתה מוצא שנת היובל י"ד שנה אחר שהוכתה העיר וכדתנין רבינא לעיל [ע"א] דכי מדלית י"ד מחמשים פשו להו תלתין ושית אשתכח דבשנת שלשים ושש חרב הבית והיא מוצאי לשביעית ושנת היובל בי"ד שנה לבד משנת החורבן ואי כן דר' יוסי לעיל [שם] אליבא דר' יהודה אייתי שבסר שנין משבסר יובלי שדי אהני כלומר שדינהו על היובלות ודל י"ד מהנך שבסרי לשבע שכיבשו וז' שחילקו פשו להו תלת אשתכח דבג' בשבוע חרוב: **ומשני הנך תלת שנין דאגלינהו סנחריב עד דאתא ירמיה ואהדרינהו כו'.** כלומר הנך שלש שנים שצר סנחריב עליהן כדכתיב (במלכים ב יז) ויעל מלך אשור (על כל) [בכל] הארץ ויעל שומרון ויצר עליה שלש שנים ולא היה להם פנאי לחרוש ולזרוע ולא מנו שמיטין ויובלות לא קא חשיב להו. והאי דנקט עד דאתא ירמיהו אהדרינהו לאו דווקא דהא יותר מתשעים שנה היה מחזקיהו שהגלה אותן סנחריב עד שהחזירן ירמיהו בימי יאשיהו אלא ה"ק תלת שני דאגלינהו סנחריב והיו בגלותו גלות עד שהחזירן ירמיהו ג) לא חשיב להו להנך שלש שנים כך שמעתי. והרבה תשובות בדבר חדא דכי מדלית תלת שני משכחת חורבן בשנת ארבעים ותשע והיא שביעית ואנן בעינן מוצאי שביעית ועוד י"ד שנה אחרי אשר הוכתה העיר דליהוי יובל לא משכחת לה והא ליכא למימר לר' יהודה לית ליה הך דרשא דהא קרא כתיב ולקמן [יג.] לא משכחינן ז' שחילקו אלא מהך דרשא די"ד אחרי אשר הוכתה העיר הוה יובל ועוד קשיא לי היכי לא מדלינן אלא הנך תלת שני והאמרי' בפ' בתרא (לקמן לב:) משגלו שבט ראובן וגד בטלו היובלות עד שהחזירן ירמיהו ואע"ג דמתרלינן התם א) מנו יובלות לקדש שמיטין הני מילי לרבנן אבל לר' יהודה מוקמינן התם [לג.] דלא מנו יובלות כלל ועוד היאך יתכן ליטול שלש שנים לבדם אם כשעלה סנחריב עליהם כבר מנו י' שנים או י"ב ליובל ועלה עליהם שלש שנים היאך יתכן להפסיק אותן שלש שנים ולחזור למניינם הראשון ולמנות י"ג י"ד לקדש יובל שנת החמשים ושלש ד) בעל כרחך או התחילו למנות א' ב' ג' ד'. ומתוך הוויות אלו נראה בעיני דהאי תלת דכתב בספרים שיבוש הוא ופירוש משובש היה ונכתב בספרים. והכי גרסינן הנך שני דאגלינהו סנחריב עד דאתא ירמיהו אהדרינהו לא חשיב ודוקא נקט דכל אותן השנים שהיו בגלות לא חשיב רבי יהודה במנין שמיטין ויובלות וכדאמרי' בפרק בתרא [שם] אלא באותה שנה שחזרו בימי יאשיהו התחילו למנות ליובל ולא ותשוב מאותה שנה עד שנת הת"י ה) החורבן ותמצא תשבוץ סדור כמין חומר דבשנת שלשים ושש ליובל חרב הבית והיא מוצאי שביעית ומשכחת ארבע עשרה שנה אחר אשר הוכתה העיר הוה שנת היובל שהרי חזרו בשנת י"ח ליאשיהו כדכתיב (במלכים ב כג) דבשנת י"ח ליאשיהו נמצא הספר בבית המקדש ועל דברי הספר שלח המלך אל חולדה הנביאה ואמרי' במגילה (דף יד:) היכי שבקיה לירמיהו ושדר לחולדה ואמרינן ירמיה לא הוה התם שהלך להחזיר עשרת השבטים ומגלן דהדור דכתיב [מ"ב כג] מה הציון הלז וגו' ודבר זה שפינה יאשיה את העבודת כוכבים באותה שנה היה וכן מצאתי בסדר עולם בי"ח ליאשיהו היה תחלת היובל ויאשיהו מלך ל"א שנה מי"ח עד ל"א כמה הוו ארבסרי ומד סרי ליהויקים ויהויכין ומד סרי לצדקיהו כדכתיב (במלכים ב כה) הרי שלשים ושש ואז חרב הבית ומיתוקמא שפיר כר' יהודה. כך הבנתי מלבי וישרה בעיני אבל לא שמעתיה ואחרי כן מצאתי ספר ישן מוגה שכתוב בו כן והודעתיו לרבותי וישרה בעיניהם ו): **איבעית אימא לעולם אליבא דרבנן.** אמרה ר' יוסי למילתיה ודקא קשיא לך לעיל הוה ליה בשיתא בשבוע: **כי קתני וכן בשניה אשארא.** אתשעה באב ומוצאי שבת: **עלו מן הגולה.** בימי עזרא: **ידעיה חרים פשחור ואימר.** שבמקדש ראשון היתה משמרת ידעיה קודם לחרים ומשמרת חרים קודם לפשחור ופשחור לאימר: **חלקום לעשרים וארבע משמרות.** ולא היו יודעין כיצד יסדרו מי יעבוד אחר מי: **בללום.** שכתבו שם הכ"ד משמרות בכ"ד פתקין: **ונתנום בקלפי.** וכיון דידעיה ברוח הקודש ועלתה איגרתו בידו וחזר והכניס ידו ונטל איגרת וכן עד שש פעמים והאותו סדר שעלו האיגרות בידו כך ד) עשו אחריו אותן הכתובים באיגרות זו אחר זו:

וכן

ו. בעשרים וחמש שנה לגלותנו בראש השנה בעשור לחדש בארבע עשרה שנה אחר אשר הכתה העיר בעצם היום הזה היתה עלי יד יי ותבא אתי שמה: יחזקאל מ א

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ומשני וכו' ואע"ג דמתרלי' התם לא מנו:

מוסף רש"י

[illegible]

א) ר"ה ט. [לקמן כד: לג. נדרים סא.], ב) תענית כט., ג) [illegible]

רבינו גרשום

[illegible]

שיטה מקובצת

א) הנך שני דאגלינהו סנחריב עד דאתי ירמיהו ואהדרינהו לא קא חשיב. [illegible]

[illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones